

2017/15^{a+b}

ONTVANGEN 03 MEI 2017

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Utrecht
T.a.v. J. Bogerd MBA
Postbus 573
3500 AN UTRECHT

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 1 - MEI 2017
Betreft Besluit joint degree hbo Master of Urban and Area Development

Onze referentie
1184732

Uw brief van
08 maart 2017

Uw referentie
CvB/JB-tk/2017-2370

Bijlagen
1

Geachte heer Bogerd,

Met uw brief van 8 maart 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 15 maart 2017, hebt u, samen met Saxion Hogescholen, mij het voornemen voorgelegd om de joint degree hbo masteropleiding Urban and Area Development als bekostigde deeltijdopleiding te verzorgen in Utrecht. Deze opleiding omvat een studielast van 60 studiepunten en is door u gepositioneerd in het Croho-onderdeel Techniek.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 april 2017, kenmerk 2017/15a+b, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO en het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de joint degree hbo masteropleiding Urban and Area Development als bekostigde opleiding te verzorgen in Utrecht.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a, b en c in artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de masteropleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho).

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat u contact hierover heeft gehad met de NVAO, conform artikel 5a.11 van de WHW.

Onze referentie
1184732

Een afschrift van deze brief is gezonden aan Saxion Hogescholen, de CDHO, de NVAO, de VH, de Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. Jet Bussemaker
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 13 april 2017
onderwerp advies nieuwe opleiding joint degree hbo Master of Urban and Area Development Hogeschool Utrecht / Saxion Hogescholen Utrecht

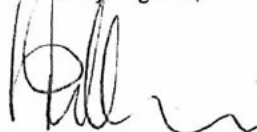
Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag van de nieuwe joint degree opleiding van de Hogeschool Utrecht en Saxion Hogescholen ten behoeve van de hbo master Master of Urban and Area Development te Utrecht.

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

ons kenmerk 2017/15a+ b
bijlagen advies CDHO

met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

datum
13 april 2017

Op 15 maart 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het gezamenlijke voornemen ontvangen van Hogeschool Utrecht en Saxion Hogescholen om de hbo Master of Urban and Area Development (hierna aangeduid als: MUAD) als bekostigde joint degree opleiding te Utrecht te verzorgen. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

onderwerp
nieuwe opleiding
Hs. Utrecht/ Saxion Hs.
Joint degree
deeltijd hbo master
Master of Urban and Area
Development
Utrecht

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Utrecht en Saxion Hogescholen om de hbo masteropleiding MUAD als bekostigde joint degree opleiding te Utrecht te verzorgen.

ons kenmerk
2017/15 a+b

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlagen
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo masteropleiding MUAD in de vorm van een joint degree aanbieden te Utrecht. Het betreft hier een hbo master die in het Croho onderdeel Techniek zal worden geregistreerd. De opleiding omvat 60 EC en zal in deeltijdvorm worden aangeboden.

De opleiding wordt sinds 2008 als postinitiële hbo masteropleiding aangeboden door de Hogeschool Utrecht. Sinds 2014 wordt de opleiding samen met Saxion Hogescholen als joint degree aangeboden. Beide instellingen vragen nu bekostiging aan voor deze joint degree opleiding.

De opleiding is toegankelijk voor studenten die minimaal drie jaar relevante werkervaring hebben en is gericht op professionals die werkzaam zijn binnen het domein gebouwde omgeving, met de ambitie om vakoverstijgend en interdisciplinair te werken. De opleiding leidt studenten op die kunnen werken als stedelijke- en gebiedsregisseurs bij gemeenten, provincies, corporaties, waterschappen en advies- ingenieurs- en architectenbureaus.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

In de onderbouwing van criterium a heeft aanvrager een uitgebreide concurrentie analyse gemaakt. Hierbij geeft aanvrager aan dat de opleiding verwant is aan een aantal bestaande bekostigde hbo en wo masteropleidingen (Planologie, Stedenbouwkunde, Urban and Regional planning, Architectuur en planning). Het betreft hier opleidingen die zijn gericht op het ontwikkelen en plannen of ontwerpen van steden en/of gebieden. Elk van deze opleidingen heeft echter een eigen accent of invalshoek. Het meest verwant is de opleiding planologie (ook wel Urban and Regional Planning genoemd). Zowel MUAD als planologie gaan over het ontwerpen van een nieuwe inrichting van het plangebied. Als verschil geeft aanvrager aan dat Planologie monodisciplinair is en niet opleidt voor de regiefunctie in de gebouwde omgeving. De planoloog richt zich zowel op theorieën van ruimtelijke planning als het leren toepassen van methoden en instrumenten om ruimtelijke problemen op te lossen.

Ook de opleiding Urbanism (Stedenbouw) blijkt zeer verwant. Deze opleiding wordt aangeboden door drie instellingen en duurt vier jaar. Zowel MUAD als de Master of Urbanism houden zich bezig met het aantrekkelijk maken van plannen en ontwerpen voor stad en land. Het verschil is volgens aanvrager ook hier dat de opleiding Urbanism monodisciplinair is en zich niet richt op de regisseursfunctie. De stedenbouwkundige richt zich op het ontwerp van steden. De MUAD functionaris moet juist samenwerken samen met stedenbouwkundigen. In de derde plaats bestaat zeer grote verwantschap met de Master Architecture, Building en Planning van de TU Eindhoven (opleiding tot Bouwkundig Ingenieur). Deze master is technischer en meer ontwerpvaardig van aard en niet gericht op het regisseren van (gebieds-) ontwikkelingen.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding al bestaat. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat het nieuwe voornemen aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Met betrekking tot de onderbouwing van de maatschappelijke behoefte doet aanvrager een beroep op de wijzigingen die zich voordoen in de stedelijke ontwikkeling. De traditionele grootschalige gebiedsontwikkeling maakt plaats voor een kleinschaliger en meer organische aanpak. Dit vraagt om een meer vraaggestuurde, integrale en creatieve aanpak om in de toenemende woningbehoefte te voorzien. Hiermee duidt aanvrager op kleinschalige, bottom up, onder gedeeld opdrachtgeverschap met andere wijze van samenwerking en financiering te ontwikkelen woningen vanuit een bredere focus dan alleen

pagina 3 van 7 vastgoed en grond. Met het oog op deze laatste vorm van bouw en ontwikkeling verwijst aanvrager naar de publicatie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Gebiedsontwikkeling nieuwe stijl; eerste stappen in de praktijk, Den Haag 2014. Daarnaast wil de opleiding MUAD inspelen op de urgentie voor veel partijen voor het maken van een omgevingsvisie. Met het intreden van de Omgevingswet in 2019 worden Rijk, provincies en gemeenten verplicht om een Omgevingsvisie op te stellen waarmee recht wordt gedaan aan belanghebbenden in het betreffende gebied (Bronnen: Planbureau voor de Leefomgeving, Verkenning omgevingsopgaven voor de nationale omgevingsvisie, Den Haag 2016 en Informatieblad van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Omgevingswet, Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit, Den Haag, 2014).

Naar het oordeel van de commissie zijn de raakvlakken van de nieuwe opleiding MUAD met wijzigingen in wet- en regelgeving van het departement van I&M aangetoond. Het nieuw voornemen sluit hiermee aan op beleidsdoelstellingen van het departement van I&M. Het beroep op een maatschappelijk behoefte slaagt.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Volgens aanvrager bestaat er een duidelijk grote behoefte aan MUAD alumni. Hiertoe heeft aanvrager een arbeidsmarktanalyse overgelegd. Voor de onderbouwing van de analyse heeft aanvrager geput uit diverse documenten en rapporten die via de kennisbank van de CDHO, de rijksoverheid en het Planbureau van de Leefomgeving ter beschikking worden gesteld. Het betreft hier onder meer: de Sectoranalyse HBO Techniek uit februari 2012; conclusies uit de Staat van de woningmarkt van het Ministerie van BiZa (2015) en een brochure van de Rijksoverheid: cijfers over bouwen en wonen (brochure, 2016).

Op grond van bovenstaande publicaties onderbouwd aanvrager de stelling dat de economische vooruitzichten goed zijn. Het bruto binnenlands product groeit en de bouwproductie trekt aan. Deze aantrekkelijke vraag in de bouw uit zich onder meer in een toenemende vraag naar kleinere woningen die voor een groot deel worden geaccomodeerd binnen de huidige stedelijke contouren en anderzijds in een toename van een snellere en goedkopere bouw in nieuwe uitleggebieden met een hoog groeiscenario.

Voor de kwantitatieve onderbouwing van de arbeidsmarkt maakt aanvrager gebruik van de ROA-publicatie: "de arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020" (juni 2015) Op grond van deze publicatie worden de volgende uitkomsten onderbouwd: a. ondanks een hogere instroom naar de arbeidsmarkt van gediplomeerden uit technische richtingen zal de vraag tot 2020 groter zijn dan het aanbod b. voor werkgevers betekent dit dat zij knelpunten kunnen verwachten in de personeelsvoorziening voor technisch opgeleiden. Vervolgens geeft aanvrager meer specifieke informatie over de tekorten op de arbeidsmarkt voor de sector 'wo bouwkunde en civiele techniek' die is gebaseerd op het Arbeidsmarkt Informatiesysteem (AIS) Prognoses tot 2020. (december 2016). Hieruit blijkt dat de beroepsbevolking binnen de subsector 'bouwkunde en civiele techniek' gemiddeld 42 jaar oud is. Er is sprake van een gemiddeld laag aandeel jongeren en een gemiddeld aantal ouderen. Verder blijkt dat sprake is van een gemiddeld hoog aantal uren werk per week en een lage werkloosheid. Deze indicatoren duiden erop dat door vergrijzing en ontgroening binnen afzienbare termijn sprake zal zijn van een omvangrijke vervangingsvraag en een stijging van de werkgelegenheid.

Arbeidsmarktprognoses wo bouwkunde en civiele techniek			
	<i>Wo Bouw / Ct</i>	<i>Architecten</i>	<i>Ingenieurs</i>
Uitbreidingsvraag tot 2020 (in aantal)	3.500	2.600	20.300
vervangingsvraag tot 2020 (in aantal)	8.800	5.800	11.000
Baanopening tot 2020 (in aantal)	12.300	8.400	31.300

Bron: ROA (AIS)

Op grond van bovenstaande gegevens is aangetoond dat de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor MUAD afgestudeerden goed te noemen is. De arbeidsmarktbehoefte blijkt overduidelijk uit de geprognosticeerde aantallen baanopeningen tot 2020. Daarbij is het nog van belang op te merken dat de uitwijkmogelijkheden voor wo afgestudeerden met het opleidingstype 'wo bouwkunde en civiele techniek' naar andere sectoren groot zijn. De meeste afgestudeerden komen terecht in de bedrijfssectoren: specialistische zakelijke dienstverlening (37,9%), het Openbaar bestuur (14,5%), de bouwlijverheid (8,6%), en andere bedrijfssectoren (20,9). Dit beeld herkent aanvrager ook bij alumni van de opleiding MUAD, zij het dat deze zich vanuit de diverse sectoren actief bezig houden met stedelijke- en gebiedsontwikkeling.

Op grond van bovenstaande gegevens constateert de commissie dat een arbeidsmarktbehoefte is aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager doet een beroep op de prestatieafspraken met de Minister. De Hogeschool Utrecht heeft een tweetal zwaartepunten vastgelegd die raken aan het nieuwe voornemen voor de opleiding MUAD, te weten 'Leven Lang Leren' en 'Kwaliteitsverbetering bèta-onderwijs'. De hogeschool Saxion heeft in de zwaartepunten 'Leven Lang Leren' en 'Living Technology' vastgelegd die raken aan het nieuwe voornemen. De voorgenomen deeltijd joint degree opleiding MUAD sluit zowel aan op de zwaartepunten van de Hogeschool Utrecht als die van Saxion Hogescholen.

Aangezien de opleiding aansluit op de prestatieafspraken wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

Vanaf 15 maart 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Utrecht en Saxion Hogescholen om de deeltijd joint degree opleiding MUAD in de Utrecht aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Op deze kennisgeving heeft de CDHO geen zienswijzen ontvangen.

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding. De instellingen verwachten een instroom van 25 studenten per jaar te gaan behalen. Op grond van een vergelijking die aanvrager heeft gemaakt van de instroom met andere bekostigde masteropleidingen in het domein gebouwde

pagina 5 van 7 omgeving blijkt dat vergelijkbare instroomaantallen – van rond de 25 – haalbaar moeten zijn. Op dit moment blijkt dat veel studenten afhaken op de prijs van de opleiding in onbekostigde vorm. Jaarlijks waren er tot 40 nieuw belangstellenden voor de opleiding, maar dit resulteerde in een gering aantal daadwerkelijk inschrijvingen. De commissie acht de instroomprognose van 25 studenten per jaar voor de opleiding in bekostigde opleiding realistisch.

Instroomgegevens MUAD en bekostigde opleidingen

Instelling	Opleidingsnaam	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2010
Hogeschool Utrecht – Saxion	Urban and Area Development	4	12	5	11	8		10	13	18
Universiteit Utrecht	Planologie	29	22	33	28	35	31			
Universiteit van Amsterdam	Urban and Regional Planning		46							
Radboud Universiteit Nijmegen	Urban and Regional Planning		42							
Hogeschool van de kunsten, Amsterdam-Hogeschool Rotterdam – Fontys Hogeschool	Stedenbouw		16	19	19	10	14			
TU, Eindhoven	Architecture, Building and Planning		178	384	324	385	272	210	261	161
Rijksuniversiteit Groningen	Master Real Estate Studies		27							
Rijksuniversiteit Groningen	Environmental and Infrastructure Planning		63	72	68	65	50	43	36	31
Totaal			406	513	450	503	367	263	310	210

Bron: VSNU

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b is aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien voldoende ruimte bestaat om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. De kennisinfrastructuur is gebaseerd op het bundeling van de expertise van beide betrokken hogescholen. Lectoren van beide instellingen verbinden zich op basis van hun specifieke inhoudelijke expertise aan minimaal een masterclass. De meeste lectoren treden vanuit hun expertise op als begeleider van diverse masterproeven. Vanuit Saxion zijn de lectoraten 'Duurzame

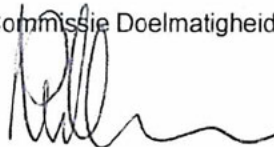
pagina 6 van 7 leefomgeving', Gebiedsontwikkeling en Recht' en 'Ontwikkeling Werklocaties' betrokken. Vanuit de Hogeschool Utrecht wordt gewerkt aan de inbedding van de lectoraten 'Cultuur in de Bouwketen', 'Nieuwe Energie in de stad' en 'Vernieuwend Vastgoedbeheer'. Naast de vaste docenten houdt MUAD contact met de praktijk door veel gebruik te maken van gastdocenten afkomstig van universiteiten of uit voor MUAD relevante organisaties.
De inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur is in voldoende mate aangetoond.

Van de vestiging van de opleiding in de locatie Utrecht gaat geen negatief effect uit op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de deeltijd joint degree opleiding MUAD te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Bijlage:
Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.